

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jaké změny přinese nová právní úprava ke snížení administrativní zátěže podnikatelů?

Dne 21. dubna 2010 schválil Senát Parlamentu České republiky vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů. Návrh novelizuje mimo jiné zákon o ochraně spotřebitele, občanský zákoník, zákon o České obchodní inspekci, zákon o technických požadavcích na výrobky, zákon o metrologii a živnostenský zákon. Cílem navrhované úpravy je redukce povinností podnikatelů, které se v dosavadní praxi ukázaly jako nadbytečné, a tím i zlepšení podmínek pro provozování jejich podnikatelské činnosti. Tento příspěvek stručně shrnuje nejpodstatnější změny, které navrhovaná úprava přináší, a to zejména ve vztahu k zákonu o ochraně spotřebitele, zákonu o České obchodní inspekci a živnostenskému zákonu.

1. Novela zákona o ochraně spotřebitele

• Změna definice spotřebitele

Mění se definice spotřebitele tak, aby odpovídala současnému pojetí spotřebitele podle práva Evropských společenství. Nově je spotřebitelem „fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání“. Odpovídajícím způsobem se mění také definice spotřebitele v § 52 odst. 3 občanského zákoníku. Spotřebitelem tedy již nebude právnická osoba, kterou nelze už z její podstaty považovat za slabší stranu spotřebitelského vztahu. Právnickým osobám tak nebude nadále poskytována zvláštní ochrana dle spotřebitelského práva.

• Označení prodáváných výrobků s ohledem na charakter výrobků a formu prodeje

Ustanovení § 10 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele stanoví povinnost prodávajícího zajistit, aby jím prodávané výrobky byly přímo viditelně a srozumitelně označeny názvem výrobku, označením výrobce nebo dovozce, popřípadě dodavatele, údaji o hmotnosti nebo množství nebo velikosti, popřípadě rozměru, dalšími údaji potřebnými dle povahy výrobku k jeho identifikaci, popřípadě užití.

Navrhovaná úprava mění toto ustanovení tak, že zůstává povinnost prodávajícího zajistit, aby byly

jím prodávané výrobky přímo viditelně a srozumitelně označeny označením výrobce nebo dovozce, popřípadě dodavatele. Označení výrobků ostatními údaji potřebnými k identifikaci výrobků dle tohoto ustanovení, včetně povinnosti označit výrobky názvem, bude povinné, pouze pokud to vyžaduje povaha výrobku nebo forma jeho prodeje. Rozhodnutí o rozsahu označení výrobků tedy bude napříště ponecháno na prodávajících, kteří sami určí, které informace o výrobku jsou skutečně nezbytné k jeho identifikaci.

- **Označení provozovny**

Ruší se ustanovení § 14 zákona o ochraně spotřebitele, které stanoví povinnost prodávajícího označit provozovnu způsobem stanoveným zvláštním právním předpisem (§ 17 živnostenského zákona) a povinnost informovat při ukončení činnosti v provozovně živnostenský úřad o tom, kde lze vypořádat případné závazky.

Kontrola označení provozovny stanoveným způsobem je v současné době prováděna jak Českou obchodní inspekcí, tak živnostenskými úřady. Po vstupu navrhované úpravy v účinnost dojde k odstranění zbytečné duplicity a kontrola bude nadále prováděna pouze živnostenskými úřady.

Co se týká povinnosti informovat živnostenský úřad o tom, kde lze vypořádat případné závazky při ukončení činnosti v provozovně, tato náleží do působnosti živnostenských úřadů a její zařazení do zákona o ochraně spotřebitele je nesystémové. Novelou je tedy přesunuta do živnostenského zákona, a to vložení nového odstavce 16 do § 31 živnostenského zákona.

2. Novela zákona o české obchodní inspekci

- **Odstranění duplicity kontrolní činnosti**

Navrhovanou úpravou dochází mimo jiné ke změně ustanovení § 2 odst. 2 zákona o české obchodní inspekci. Je odstraněna povinnost České obchodní inspekce kontrolovat dodržování podmínek a požadavků na osobní hygienu a hygienickou nezávadnost provozu kontrolovaných osob. Tuto kontrolu podle platné právní úpravy provádí kromě České obchodní inspekce také orgány ochrany veřejného zdraví. Nadále bude tedy kontrola prováděna pouze orgány ochrany veřejného zdraví.

Odstraňuje se také povinnost České obchodní inspekce kontrolovat dodržování dohodnutých nebo stanovených podmínek a kvality poskytovaných služeb. Taková kontrola je považována za nevhodné zasahování do soukromoprávních vztahů ze strany správního orgánu. Podmínky a kvalitu poskytovaných služeb si soukromoprávní subjekty stanoví mezi sebou, je tedy pouze na nich, jaké podmínky a kvalitu služeb si dohodnou. Pro případ jejich nedodržení je stranám smlouvy poskytována dostatečná ochrana příslušnými ustanoveními soukromoprávních předpisů, není tedy účelné, aby jejich dodržování podléhalo kontrolní pravomoci České obchodní inspekce.

- **Zpráva o výsledcích opatření k odstranění zjištěných nedostatků při kontrole, informace o provedených opatřeních**

Navrhovaná úprava mění ustanovení § 4 odst. 1 písm. e) a § 6 odst. 3 zákona o české obchodní inspekci a odstraňuje povinnost podnikatele podat zprávu o provedených opatřeních k odstranění zjištěných nedostatků při kontrole a o výsledcích těchto opatření. Tato povinnost má dle současné praxe pouze formální charakter, nemá praktické opodstatnění a pro podnikatele představuje nadbytečnou administrativní zátěž a náklady.

3. Novela živnostenského zákona

- **Ohlášení živnosti**

Podnikatelé nebudou nadále ohlašovat živnostenskému úřadu datum zahájení provozování živnosti a datum vzniku živnostenského oprávnění, je-li pozdější než den ohlášení. Dále nebudou podnikatelé oznamovat datum ukončení provozování živnosti, pokud zamýšlí provozovat živnost na dobu určitou. Výjimkou jsou zahraniční fyzické osoby, jež mají povinnost mít na území České republiky povolený pobyt a u nichž je doba platnosti živnostenského oprávnění omezena na dobu, na kterou je jim povolen pobyt v České republice.

- **Obchod s elektřinou a plynem**

Podle stávající úpravy není obchod s elektřinou a plynem vyloučen z živností dle ustanovení § 3 odst. 3 písm. d) živnostenského zákona (na rozdíl od výroby elektřiny, výroby plynu, přenosu elektřiny, přepravy plynu, distribuce elektřiny, distribuce plynu, uskladňování plynu, výroby tepelné energie a rozvodu tepelné energie, které z živností vyloučeny jsou a podléhají pouze licenci podle energetického zákona). Důsledkem je tak zdvojená úprava podmínek provozování této činnosti, kdy pro obchod s elektřinou a plynem je potřeba udělení licence podle energetického zákona a zároveň živnostenského oprávnění podle živnostenského zákona.

Navrhovaná úprava počítá s tím, že obchod s elektřinou a plynem bude vyloučen z věcné působnosti živnostenského zákona a bude podléhat pouze licenci podle energetického zákona. Bude tak odstraněna zbytečná duplicita a podnikatel nebude muset vynaložit náklady na získání živnostenského oprávnění.

- **Posouzení splnění podmínky bezúhonnosti**

Mezi všeobecné podmínky provozování živnosti patří kromě dosažení věku 18 let a způsobilosti k právním úkonům také bezúhonnost. Živnostenské úřady jsou oprávněny si pro účely posouzení splnění podmínky bezúhonnosti vyžádat výpis z evidence Rejstříku trestů. Výpis však často neobsahuje veškeré informace, na základě kterých by živnostenský úřad mohl kvalifikovaně posoudit, zda daná osoba ohlašující živnost nebo žádající o koncesi podmínku bezúhonnosti splňuje.

Vstupem novely v účinnost budou živnostenské úřady oprávněny vyžádat si od soudů pro účely posouzení bezúhonnosti fyzické osoby opis pravomocného rozhodnutí, a pokud toto rozhodnutí neobsahuje skutečnosti rozhodné pro posouzení bezúhonnosti, budou oprávněny nahlížet do těch částí trestního spisu, které tyto skutečnosti obsahují. Soud tak bude mít k dispozici úplné informace nezbytné pro posouzení bezúhonnosti podnikatele.

- **Oznámení přerušování provozování živnosti**

Podnikatelé už nebudou nadále povinni předem písemně oznámit živnostenskému úřadu přerušování provozování živnosti podle ustanovení § 31 odst. 11 živnostenského zákona. Navrhovaná úprava zakotvuje pouze možnost pro podnikatele dobrovolně oznámit přerušování provozování živnosti. Povinnost dle stávající úpravy, kdy podnikatel musel předem písemně oznámit živnostenskému úřadu přerušování provozování živnosti na dobu delší než 6 měsíců, je v praxi velmi těžko vymahatelná. Jen obtížně lze totiž podnikateli dokázat, že svoji živnost přerušil na více než šest měsíců, aniž by to živnostenskému úřadu ohlásil, pokud podnikatel při případné kontrole například prohlásí, že živnost přerušil teprve před měsícem a to na dobu kratší než šest měsíců. Novou úpravou tak odpadnou nejen náklady podnikatelů na písemné oznámení přerušování provozování živnosti, ale i náklady živnostenských úřadů na provádění příslušných kontrol, které jsou v konečném důsledku často zbytečné.

- **Doklady prokazující způsob nabytí zboží a materiálu**

Dle stávající úpravy je podnikatel povinen mít v provozovně, ve které je prodáváno zboží nebo poskytována služba, nebo na jiném zákonem stanoveném místě, k dispozici doklady prokazující způsob nabytí prodávaného zboží nebo materiálu používaného k poskytování služeb.

Vstupem navrhované úpravy v účinnost odpadne povinnost podnikatele mít v provozovně tyto doklady trvale k dispozici. Je pouze stanovena povinnost prokázat kontrolnímu orgánu na jeho žádost a v jím stanovené lhůtě způsob nabytí prodávaného zboží nebo materiálu používaného k poskytování služeb.

- **Propojení databází**

Podnikatelům podle navrhované úpravy odpadne povinnost předložit k ohlášení živnosti výpis z obchodního rejstříku. Živnostenský úřad bude vzhledem k propojení databází mezi živnostenským a obchodním rejstříkem povinen si informace z obchodního rejstříku obstarat sám.

Podobně odpadne povinnost podnikatelů oznámit živnostenskému úřadu všechny změny a doplnění týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro ohlášení živnosti a jako náležitosti žádosti o koncesi, pokud jsou tyto změny a doplnění již zapsány v základních registrech, v informačním systému evidence obyvatel (je-li podnikatel občanem České republiky) anebo v informačním systému cizinců (je-li podnikatel cizincem).

Navrhované změny mají ve svém souhrnu snížit administrativní náklady podnikatelů až o 514 milionů korun ročně. Společně s opatřeními Ministerstva průmyslu a obchodu dosud přijatými v rámci plnění plánu snižování administrativní zátěže podnikatelů by celková úspora nákladů podnikatelů měla oproti roku 2005 činit přes 20%, tedy přes 1,3 miliardy korun ročně. Návrh zákona nyní ještě čeká na podpis prezidenta republiky, ale vzhledem k poměrně hladkému průběhu jeho schvalování v Poslanecké sněmovně a v Senátu se dá předpokládat, že prezident návrh podepíše a zákon vstoupí v platnost. To by zejména v době finanční krize, kdy podnikatelé šetří a snaží se co nejvíce snižovat náklady, byl nepochybně pozitivní krok.

Mgr. Martina Strnadová

[Schaffer & Partner Legal, s.r.o., advokátní kancelář](#)

Gallery Myšák
Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1

Tel.: + 420 221 506 300
Fax: + 420 221 506 301

e-mail: info@schaffer-partner.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)